

BOEM@

LIVE LITERATURE
iulie 2011 (Anul III) Nr. 7 (29)

Dumitru SCORȚANU

Patria noastră, GOOGLE, sau jocul la ofsaïd

Jocul la ofsaïd înseamnă în mintea mea că, atunci când te lovești de obtuzitatea conaționalilor, nu-ți mai rămâne decât evadarea în nori, ca în visele copilăriei, când făceam salturi uriașe, sărind la cer și apoi plutind încet prin văzduh, deasupra lor, scăpând astfel de răutatea lumii înconjurătoare.

Nu credeam că am să ajung să scriu prefața unei cărți autobiografice a lui Ionuț Caragea. Este un fel de răsturnare a derulării normale a timpului. Sau poate că poezii, arzând mai intens decât noi, ceilalți, se consumă mai repede? La drept vorbind, eu am cunoscut la început doar poeziile autorului de pe Google, acolo unde el s-a născut ca poet. Se pare că amândoi fiind din zodia berbecului, deci persoane cu o intuiție foarte ascuțită și cu multă inițiativă, capabile să-i mobilizeze și pe cei din jurul lor, am avut din prima clipă încredere unul în celălalt, așa încât colaborarea noastră a dat fructe imediat. Abia după ce i-am publicat primele două volume de poezii l-am cunoscut și personal, la o lansare de carte la Iași, în martie 2007. Ulterior, ca într-un puzzle, s-a construit încet-încet, cu fiecare volum, cu fiecare colaborare dusă la bun sfârșit, și o imagine a omului Ionuț Caragea, pe măsură ce așezam, când și când, câte o piesă, compunând un chip și o istorie umană, un destin ca al oricărui dintre noi toți, cei născuți pe plaiul mioritic. Ceva-ceva intuisem din chiar volumul de debut, căci nu oricine putea avea curajul să scrie în anul 2006 poezie patriotică (era ceva *à contre-courant*), iar aceasta să-i iasă așa de bine: „dragă mamă, / tu știi că te privesc / de fiecare dată când soarele răsare / pui streășină palma la ochi peste hotare / aștepti un semn și soarele apune iară și dispere // la mine-n această cămară / vorbesc pe-o altă limbă cu pereții / aceștia-mi sunt profesii / care-mi vestesc că astă-seară / va curge sânge-n călimară / și eu pe mine mă voi spovedi: / est-ce que c'est la fin du monde aujourd'hui?” („Statuie cu fața la Est”, *Delirium Tremens*, ed. Stef, Iași, 2006, p.120), sau: „priveam cerul oftând norii îi atingeam cu degetele desenând avioane / când ești singur înconjurat de străini Dumnezeu este mai aproape de tine / sunt pasăre călătoare izgonită de existența steapă pe alte continente / aș vrea să zbor deasupra Tomisului / lingându-mi sarea de pe răni / sărutându-l pe Ovidius pe frunte / scrijelind o poezie de dor // te-ai gândit vreodată la patria ta ca la un cimitir de cuvinte pierdute / printre atâtea limbi covârșitoare devii o limbă mută” („Voyage, voyage”, ed. cit., p. 125). Sau, apoteotic: „Tu, Sfinte Laurențiu, nu ai aceleași vine / Ca ale mele brațe ce-au îndurat mânia, / N-ai cunoscut Carpații, câmpiile Rovine / Sau Marea mea cea Neagră ce scaldă România. // Tu, Sfinte Laurențiu, nu ești un cheag de sânge / La margini de imperii și năvăliri barbare, / N-ai cunoscut durerea românului ce plânge / Lovit de patru vânturi cuprinse de turbare. // Tu, Sfinte Laurențiu, nu vei afla vreodată / De sora ta bătrână ce curge-n răsărituri, / Dar vei cunoaște dacul cu fața sa brăzdată / Și ochii săi albaștri, lipsiți de licărituri” („Tu, Sfinte Laurențiu”, *M-am născut pe Google*, ed. Stef, 2007, p. 25).

Din start mi-a fost clar că Ionuț Caragea nu se sfiește să numească realitățile sau să-și exprime dragostea de locurile natale, că suferă de dezrădăcinare,

că întreține o strânsă legătură cu divinitatea și că primele două teme sunt cu predilecție moartea și dragostea. De asemenea, că are în sânge știința comunicării, nu numai prin cuvânt, ci, mai ales, prin metafore. Într-un cuvânt, un potențial mare poet.

Cred că *aspectul național* m-a impresionat în primul rând la acest tânăr rugbist plecat în Canada înainte de vârsta la care românii își puneau până mai ieri pentru prima dată întrebarea perfect justificată: „De ce naiba mai stau aici în țară, să-și bată joc *ăștia* de mine?” E adevărat că între timp minunata noastră tranziție politică spre democrație ne-a adus o schimbare: tinerii noștri speră să emigreze încă de pe băncile școlii. În curând vom auzi și la grădiniță: „Vleau să plec în lumea mea...” Între timp universul pare să-și fi lărgit, în mod obiectiv, orizonturile, am evoluat de la autarhia autosuficientă a anilor '80 la o societate deschisă globalizării, în sensul că la noi guvernează acum kitschul, grandomania noilor îmbogățiți și cinismul omului politic de tip nou. Securitatea, atât de temută și lucrând în subterane, a ieșit la lumina zilei (direct sau prin copiii securiștilor) și nu se sfiește să pretindă conducerea pe față a țării. E firească deci la tinerii români disperarea lipsei oricărui orizont, dublată de agresiunea publicității propagandistice occidentale, începută cu filmele artistice preamărind petroluștii din Dallas și pe mujahedinii cei buni, talibanii afgani care-i alungau pe rușii cei răi, continuând astăzi cu minciuna unei Europe Unite din care de fapt românii sunt excluși sau acceptați doar la spălat podelele sau fundurile moșnegilor și babelor abandonate de proprii copii. Singura noastră consolare este gândul că am trimis și noi pe cineva acolo ca să ne reprezinte, persoană demnă de respectul Europei. Se pare că alegătorul român nu e așa de prost cum îl cred unii.

Al doilea lucru care mi-a plăcut la Ionuț Caragea a fost *autenticitatea trăirilor sale poetice*: într-o lume bolnavă de plictiseală, acest tânăr avea de comunicat o mulțime de lucruri grave și își perfecționa mereu mijloacele de comunicare poetică, experimentând mereu alte și alte mijloace pe care intuiția sa le extrăgea, lămurindu-le, din vastele sale lecturi, făcute într-o viteză de necrezut, sau exploatarea filonului nou al Internetului, al comunicării virtuale, tehnificate. Referindu-se fără să vrea, poate, la firea sa intuitivă, el spune: „Port ochelari / Să nu-mi violeze realitatea retina / Închiriez amintirile orbilor / Ei nu disting culori / Ei nu visează / Cai verzi pe / Pereți” („Până când moartea”, *Delirium Tremens*, ed. Stef, Iași, 2006, p.188); sau, invocându-și celălalt Eu prin sonoritatea redescoperită a unor cuvinte meșteșugit alese, anunțând parcă iminenta apariție a volumului „Analfabetism literar”: „cu palma mușcând din palma întinsă o palmă pământ / în ochiul de apă în ochiul de sticlă deochi te cuvânt / în frunte răsare în frunte pășește înfruntă ce-i sfânt / sub talpa fierbinte talpa iadului sub talpă rai frânt / osul miroase oasele roase arsele oase frământ / bol de nimic nimic bolnav bolnav te descânt / ultimul suflet suflecă su-

(continuare în pag.28)

flarea-n mormânt / mai sunt?“ („Invocarea celui alt Eu“, ed. cit., p. 145). La Ionuț Caragea subtextul vibrează mai intens decât cuvintele, iar pauzele impuse de ritmul ales de poet (neîntâmplător) marchează expansiunea timpului produsă de singurătatea apăsătoare, cuvintele nemaifiind decât suportul firav care menține ici-colo pânza prinsă de simeză, poemul devenind parcă o pânză semnată Dali: „Ceasul rămâne stană pe perete / Cu limba prinsă într-un cui / Privindu-mă ca o pecete / Iscălitura nimănuil / Patul mă-mbracă în veșminte / Croite lungi pân' la pământ / Albe ca neaua pe morminte / Și reci ca ultimul cuvânt“ („Ultimul cuvânt“, ed. cit., p. 155). Alteori, imaginile sunt idilice, așa ca în versurile pline de prospețime: „aseară ți-am aruncat cu bulgări în geam / inimi fulguiau într-o iarnă pustie / mă gândeam unde o fi inima mea / printre atâtea alte o mie / tu stăteai ascunsă după perdele / te făceau că nu-i nimeni acasă / umbra însă ți se vedea / și te făcea mai frumoasă / îți aruncam cu bulgări în geam / poate cândva vei răspunde / să ne iubim cum se cade online / măcar două secunde“ („Iubire offline“, *M-am născut pe Google*, ed. Stef, 2007, p. 69). Sau: „aș vrea să visez dar visul revărsă / prin genele zilei și ultima farsă / îmi scutur costumul de praf și de scrum / și merg cu tristețe pe ultimul drum / încerc să găsesc răspunsul la toate / și cad – mă ridic – și mă târâi pe coate / aș vrea să știu ce se află la capăt / să știu ce-am pierdut și ce n-am să recăpăt // din când în când îmi mai scapă o rimă / aceasta îmi este materia primă / tușesc și mai trag din țigară un fum / și merg cu tristețe pe ultimul drum“ („Pe ultimul drum“, *Negru sacerdot*, ed. Fides, 2008, p. 53).

Al treilea lucru care mi-a plăcut la Ionuț Caragea a fost preocuparea extrem de atentă de a livra *texte fără greșală*: chiar dacă nu reușește întotdeauna - *errare humanum est* - măcar face tot ce-i stă în putință, știind instinctiv că *perseverare autem diabolicum*. Este, pesemne, meritul anilor petrecuți în compania calculatorului, singurul dascăl capabil a ne învăța semenii că pentru a pretinde corectitudine trebuie mai întâi să oferi corectitudine. Nu poți cere cuiva care îți face cinstea să te citească să îți treacă erorile cu vederea. Nu poți pune într-o pagină de Internet sau în paginile unei cărți cuvinte stâlcite sau combinațiile de semne care au luat locul limbii române pe bloguri în ultima vreme. Sau poți s-o faci, dar aceasta denotă lipsă de respect pentru tine însuși și pentru cititori. Or, Ionuț Caragea, fost sportiv de performanță, autoconvertit în om de litere, ar putea să constituie și astăzi un exemplu pentru alte persoane, cu studii foarte înalte, cu titluri foarte înzoronate, care mi-au dat spre publicare, la o editură sau alta, manuscrise aflându-se într-un hal fără de hal. Și nu mă refer numai la erori de dactilografie, ci și la o minimă documentare înainte de a pune pe hârtie un text.

Ca orice berbeci, orgolioși, noi am trecut întotdeauna în planul doi viețile personale, având o relație strict profesională. Multă vreme am tot sperat că dacă eu nu-l pot ajuta să trăiască din poezia publicată la editura mea, măcar am să-l pot provoca să scrie din ce în ce mai bine, să-l ajut să fie mai „vizibil“, până când va fi preluat de vreo „instantă superioară“... O dată chiar l-am rugat să-mi permită să-i finanțez eu apariția, din veniturile mele personale, ca inginer profesionist. S-a cam codit, dar a

acceptat. Deunăzi mi-a amintit, plin de orgoliu, că nu țin eu bine minte, că au fost două volume care... Or fi fost, mai știi?...

Mi-am mai spus apoi că poate va abandona românismul și va fi asimilat de canadienii de limbă franceză. Dar nu, râia aceasta, o dată ce s-a prins de tine nu se mai duce... Nici măcar volumele de poezie în limba franceză (*La Suprême émotion*, ed. ASLRQ, Montréal, 2009, și *Déconnecté*, ed. Elmis, Iași, 2009) nu l-au putut extrage pe Ionuț Caragea din matca românească.

Ce putem face, dragă Ionuț? Unii, foarte tineri, încă mai pot emigra, încă mai pot să se lase asimilați. Altoră, fie prea bătrâni, fie prea îndărătnici, nu le-a mai rămas decât să emigreze direct pe *toile* - cum spun francezii plini de romantism, căci rimează cu *étoile* - adică pe Internet, pe Google, de exemplu, unde ne-am putea „trage“ o Patrie așa cum o visăm cu toții... Și, la drept vorbind, asta și merităm, dacă în România pot fi încurajați cu bani de la stat poeți care se culcă „O noapte cu Patria...“

Dar dacă am face cu toții, deodată, pasul la ofsaid? Dacă am face, așa cum visa generația mea, la începutul anilor '90, un nou stat canadian, o mică Românie fără guvernării și politicienii cu care ne-au pripocsit marile puteri la „revoluție“?

Se pare însă că așa este dat să fie, poezia autentică trebuie *dăruită* publicului, ca orice altă operă de artă adevărată. De îndată ce intervine banul, arta devine brusc artizanat, și este preluată de misiți sau de fanarioții care conduc o anumită dregătorie a țării, reglementând pe truda noastră ceea ce este artă și ceea ce nu. Iar dacă nu ai „șansa“ sau „știința“ de a te face acceptat de aceștia, poți doar să-ți vinzi creațiile pe marginea trotuarului, pe un ziar întins pe asfalt, precum studenții de la arte plastice care vând măștișoare de 1 martie, ca persoanele care vând tablouri pictate cu tușe groase de ulei, în relief, în fața Teatrului Național din Iași. Ori postezi versurile pe un sit Internet, sperând că vreun alt suflet de om visător va fi mișcat de suferința care te-a îndemnat să scrii sau de meșteșugita ta împletire de cuvinte românești.

Căci aceasta este nefericirea sau norocul nostru, al celor care ne-am născut români, fie că acest lucru ne place, fie că nu, vorbim o limbă destul de rară și avem în spate o istorie foarte lungă (prea lungă) și tristă, iar conducătorii noștri, cu excepția câtorva voievozi, au pus dintotdeauna mai mult preț pe o iluzorie „ființă statală“ (ce le garanta lor poziția de conducători și un mare număr de plătitori de impozite) decât pe construcția unei conștiințe naționale puternice, cum au făcut alte popoare mai mari, precum polonezii, germanii, francezii sau englezii.

„Dar poetul mai are un as în mânecă. Își va tortura dușmanii imaginari și va transforma moartea într-o adevărată muză, iubind-o bestial. Este surprinzător felul în care Ionuț Caragea reușește să treacă de la o stare sufletească la alta, schimbându-și în același timp și stilul poetic, fie ancorat în clasicism, fie în post-modernism, fie în lumea informaticii. Care sunt limitele nonconformismului său? Poetul Ionuț Ca-

(continuare în pag.29)

(urmare din pag.28)

ragea este născut pe Google, nu făcut. Nașterea sa poetică s-a produs în vârtoarea suferinței. În definitiv, din această luptă de-a lupta între tânărul și Marea, câștigătorul sunt eu. Am prins în plasă micul mare peștișor de aur" (fragmente din prefața volumului "M-am născut pe Google", ed. cit.) - așa spunea George Filip în decembrie 2006, anunțându-ne că a apărut un nou poet.

Ionuț Caragea m-a anunțat în mai 2011 că publică ultimul său volum de poezie. M-am gândit imediat la ce e mai rău, apoi, aflând că nu-i grav bolnav de nimic, m-am liniștit: așa-s poezii... au sindromul *mal-aimé*... Mi-am zis: când îl va băntui iarăși muza pe înserat, nu va mai avea încotro și va creșta din nou vena născătoare de poezie, ca *donator universal* ce este...

Dar apoi am fost revoltat: de ce tocmai el? De ce nu renunță cel care, asistat de forurile culturale române, are vise erotice și perverse cu Patria? De ce nu renunță ăla? De ce nu renunță ăia, cu toții? De ce nu ne lasă să trăim în țara care ne-a dat viață? *De ce nu emigrează ei?* Asta era întrebarea - greșită în fond - pe care mi-am pus-o și eu în vara lui 1990, când am renunțat să plec. Mare greșală... *Cui prodest?*

Să știi, Ionuț, că noi toți așteptăm să te întorci la masa de scris!

Poetul... minte !

George FILIP

Desigur, și Vezuviul își reproșează modul în care și-a scuipat lava peste oameni și locuri, dar din cenușa lui n-a renăscut pasărea cu aripi de foc. Și Marea Neagră a făcut corăbiile țandări în ghearele valurilor, a dat cu pescărușii de țarmuri sau a pus delfinii să plângă, dar niciodată nu și-a clătit voalul veșnic albastru în lacrimile nevestelor și ale pescărițelor văduvite de furtuni. Nici Dunărea nu și-a schimbat cursul veșnic, întorcându-se din aval spre amonte, origini iscate din germanica Pădurea-Neagră.

Aheii, adesea mârșavi și puternici, au ars și ruinat cetăți vestite punând temeliiile altor noi culturi. Macedon, Gînghis Han, Hitler nebunul, Stalin etc. au pîngărit pămîntul cu hoardele lor cotropitoare și așa, tâlhărește, au rămas în istorie. Numai dacii și urmașii lor și-au apărât *sărăcia și nevoile și neamul* cu spada lor de crez.

Dar prin voia Celui de Sus, spre muntele rațiunii cosmice, s-a născut Hristos, dumnezeul pămîntean care a schimbat din țâțâni tarele lumii. Și L-am bătut în cuie și nu s-a supărat. Atunci de ce s-ar supăra Ionuț Caragea care ne amenință că abandonează poezia? *Minte!* Poetul războiului cu propriul gând din oglinda fermecată a minții își propune un răgaz pentru a se întoarce pe frontul suferințelor. Spovedania lui este o palmă menită să-i trezească pe cei ce dorm cu volumele lui de poezie pe genunchi.

Noi, mereu de veghe prin vămile vieții, îl iertăm și vi-l divulgăm ca pe un cert ultrastrănepot de-al greului Ulisse, care încearcă să ne vâre în cetatea culturală un nou cal troian. Suntem siguri că Ionuț Caragea nu ne va trăda. El va renaște din spuza cuvintelor rătăcitoare și va fi căpitanul unei noi generații prin oceanele poeziei.

Sic... non transit gloria mundi!

